

Pehtra baba pod Triglavom

(Gorjanska narodna pripovedka.)

V davnih časih, pravijo, da je živila v gozdovih pod Triglavom hudobna žena Pehtra. (Drugod jo imenujejo Pehtha.) Posebno veliko so vedeli povedati o njej drvarji in pastirji, ki so imeli opravka na Pokljuki in Mežaklji.

Na Lazih pri Gorjah živi kmet, ki pravi, da je njegov ded vedel, kako je mogoče videti Pehtro in jo zvabiti v hišo.

To hudobno ženo pa je imel le malokdo korajžo vabiti v goste. Kdor jo je hotel videti, je moral vse leto pobirati po gozdu drova. Z njimi je moral na sveti večer zakuriti ogenj v krušni peči in pri njem skuhati sok (močnik). Ta sok je s svojim dobrim vonjem zvabil staro v hišo.

V tistih starih časih so še vsi domači jedli iz ene sklede. Nobene razlike niso delali med hlapci in deklami. Okoli latvice so položili toliko žlic, kolikor je bilo ust pri hiši. Vsak je svojo žlico dobro poznal, ker so imeli stari ljudje precej oglodane, mladina si jih je pa zaznamovala s križci in zvezdicami. Nemogoče je bilo žlico zamenjati.

Vsak je imel tudi natančno določen svoj prostor pri mizi. Gospodar je vedno sedel v kotu pod Bogom, drugi pa okoli njega. Ko je bilo vse pripravljeno, so sklicali družino k mizi.

Šele ko so odmolili, je previdno in počasi vstopila Pehtra baba, ker molitve ni marala. Pehtra je živila samotarsko življenje. Sama si je kuhala in stregla, a enkrat v letu, in to na sveti večer, si je zaželela boljšega jedila, kot si ga je znala sama pripraviti. Edino na sveti večer je prihajala v bližino hiš. Ta večer je vedela, da bo zbrana vsa družina pri mizi in da bo ob prepevanju nabožnih pesmi čakala tistega časa, ko bo treba z baklami po debelem snegu k polnočnici v oddaljeno župno cerkev.

Pehtra je bila vsa sključena, zmršenih las in nagubanega obraza. Gledala je srepo in se opirala na svojo palico, ki je imela nenavadno moč, da je mogla z njo ustavljati blisk in z zamahom narediti grom.

Ko je ta starka vstopila v hišo, so vsi domači bili v strahu, čigavo žlico bo vzela v roke, zato jim je kar sapa zastajala.

Starka je srepo pogledala vso družino, sedla k mizi in vzela eno izmed prislonjenih žlic v roke. Začela je jesti in z njo vred je jedla družina. Pehtra je počasi zajemala in ni spregovorila niti besedice.

Ko se je navečerjela, je odložila žlico na mizo, si obrišala usta z rokavom in nemo odšla.

Ljudje so verovali, da bo tisti, čigar žlico si je izbrala, ob letu umrl. Tej hudobni ženi, ki je poznala zdravilna zelišča in je z njimi nekaterim pomagala, mnogim pa škodovala, so pripisovali vsevednost.

Mnogi so smatrali Pehtro babo za najhudobnejšo med hudobnimi pilami.

